

אנשים רבים חוסכים מפיתם כדי לרכוש דירה, מוותרים על פינוקים ומותרות, ממעטים בחופשות. בסופו של דבר במבחן התוצאה - ברור שהם ניצחו!

מתוך הגליון

דבר המערכת

מבחן המרשملו

יש מבחן פסיכולוגי אמריקאי ידוע שנקרא "מבחן המרשמלו". הוא הולך כך: מושיבים ילד בחדר, מניחים לפניו את הממתק האהוב ואומרים לו - אתה יכול לאכול את המרשמלו כעת, או להתאפק במשך עשרים דקות ואז לקבל שני מרשמלו.

התוצאות מדהימות. רוב הילדים לא יעמדו בפיתוי, ובתוך מספר דקות של מאבק פנימי יחוסל הממתק ועמו סיכויי הכפלתו. לעומתם, מיעוט ילדים יצליחו להתאפק ולזכות במנה הגדולה. במחקר שנערך שכלל מעקב של שנים ארוכות לאחר מכן התגלה, שהילדים שהצליחו להתאפק, על פי רוב גם יצליחו בחיים באופן כללי לעומת כל השאר.

למען האמת, החיים שלנו רצופי התלבטויות מסוג זה. אנו מתמודדים כל העת בין הרצון המיידי לבין הרצון לטווח ארוך. כולנו רוצים להיות תלמידי חכמים, אבל לא כולם מוכנים ברגע זה לעזוב את מה שהם לא עושים ולפתוח גמרא. כל אחד רוצה להשכים קום, אבל כשהשעון מצלצל הרבה נכנעים לרצון המיידי לישון עוד חמש דקות. וכך גם לגבי חסד. מי מאיתנו לא רוצה לעשות חסד, לתת המשך בעמוד הבא

תורת חסד

הגאון רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א
ראש ישיבת "באר התורה" ונשיא הגמ"ח

בפרקים הקודמים עסקנו בבירור השקפת התורה על אב לילדים שמצד אחד מעלתו גדולה ונשגבה שהוא מתנהל בהנהגה של 'חיי צער תחיה ובתורה אתה עמל' אך מהצד השני עולה לעיתים החשש שהילדים שאינם בדרגתו ימאסו בדרך זו ויפנו עורף ח"ו. ועל כל אחד לקבל עצה בדבר זה מרבו הפרטי שמכיר אותו ואת ילדיו.

ואמנם חשוב לדעת, שגם כשכבר בוחרים בדרך של הקרבה לתורה וניתוק מתענוגות העוה"ז, יש הבדל גדול בהשפעה על הילדים בדרך ובצורה שבה זה נעשה ובמה שמשדרים לילדים, אם מראים להם שזה קשה לנו אך אנו מתאמצים או להיפך שאנו שמחים ומאושרים בכך.

וידוע המעשה עם מרן הגר"מ פיינשטיין זצ"ל, שבאותה התקופה באמריקה היתה התמודדות מיוחדת לרבים בענין שמירת שבת במקום העבודה משום שהמעסיקים לא הסכימו להעסיק שומרי שבת, ומשפחות רבות שמרו את השבת במסירות נפש, ולעיתים היו מפוטרם מעבודתם אחרי שבת משלא הגיעו לעבודה.

והנה, בחלק מאותן המשפחות בניהם המשיכו את דרכן ושמרו אף הם על השבת, אך היו משפחות שבניהם לא שמרו שבת למרות שראו את מסירות הנפש של ההורים. ושאל הגר"מ זצ"ל, מה ההבדל בין משפחות אלו לאלו, מה היה סוד הצלחתם של המשפחות שהצליחו להעביר את הגחלת לבניהם במקום שאחרים נכשלו.

ואמר הגר"מ שאכן, אלו ואלו מסרו את נפשם וממונם לקיום ושמירת השבת, אך היה הבדל אחד. הגיע ליל שבת, תיאר הגר"מ, לאחר שפוטר האב מעבודתו, היו יושבים בני המשפחה יחדיו, ואז - בחלק מהמשפחות נשמעו מפי האב המילים: 'אוי, כמה קשה להיות יהודי! בשביל להיות יהודי כשר צריך לפעמים למסור את הנפש. אבל' - היה נאנח האב - 'אדם צריך לעבוד קשה את ה'!

המשך בעמוד הבא

תגובות והערות על המדורים השונים יתקבלו בברכה בדוא"ל: Alon@hagmach.org.il או 6428158@gmail.com

מכתבים מובחרים יפורסמו בל"ג (ניתן בעילום שם)

פניות לגמ"ח המרכזי בדוא"ל: glb@glb.org.il או בפקס: 02-6428158

יו"ל ע"י הגמ"ח המרכזי | עורך: הרב יעקב גולדשמידט | כותבים ומשתתפים: הרה"ג ר' יצחק אייזיק וינברג, הרב צבי רבינסקי, הרב ישראל גוטמן, הרב פנחס אריה רוזנטל, הרב יעקב סירוטה, הרה"ג ר' אשר וסרמן, הרב יהונתן שורק

עיצוב גרפי: סטודיו ספציפ 0548-540-650 | winterntz@gmail.com | לפניות לועדה הרוחנית: הרה"ג ר' חיים כהנא 5610681@gmail.com

לאחר? אבל כמה יקומו ברגע זה מהספה בשביל לעשות זאת? וכן הלאה והלאה.

למעשה, זה שורש כל מאבק הרע בטוב בעולמנו. מימות עולם מתחולל כאן מאבק איתנים בין הדחף הרגעי לבין ההשקעה לטווח ארוך. בין הבחירה במה שטוב לעתידנו, לבין הבחירה במה שקורץ לנו כאן ועכשיו. זה נכון כמובן ברוחניות, אבל לא רק. גם בגשמיות, אלו שמבכרים את העתיד על פני ההווה, כמעט תמיד יוצאים נשכרים. ככל שאנו מתאזרים בסבלנות, איפוק וראייה למרחוק, כך אנו מרוויחים לאין ערוך בעתיד.

יכולת האיפוק, הצפייה למרחוק, לקיחת התוצאות בחשבון, ראיית התמונה הכוללת - היא אחת התכונות החשובות ביותר בשביל חיי משמעות מלאים בעשייה. ברגע שאתה רואה את התמונה הגדולה, מתגבר על הקושי המיידי ומתאמץ על אף הרצון הרגעי, הרי שניצחת, הרי שלא נפלת חלל ברשתו של היצר, שכל כוחו הוא רק בהשתלטות על הדמיון בהווה.

אחת הדוגמאות הטובות לדברים האמורים ושאלנו נתקלים בה שוב ושוב בחיינו, היא מהפעולה שמלווה אותנו בעל כרחנו בעולמנו: צבירת ממון. אנשים רבים חוסכים מפיתם כדי לרכוש דירה. אז נכון, במשך שנים הם מוותרים על כל מיני פינוקים ומוותרות, ממעטים בחופשות, מוותרים על ארוחות גורמה ומסתפקים במועט, אבל בסופו של דבר, במבחן התוצאה, כשהם מצליחים לצבור על ידי כל הוויתורים הללו סכום כסף שיאפשר להם להגיע לקורת גג משלהם, הרי ברור שהם ניצחו. כל אותם ויתורים היו לשעתם, אך כשמוגיע שלב התגמול, יודע המוותר שהוא לא באמת הפסיד שום דבר.

אותו סיפור בצדקה (להבדיל!). אדם הנותן צדקה לעני, היום הוא מקריב ומתאמץ - ולנצח נצחים זוכה בשכר. היום הוא מוותר - נפרד מכסף שהתייגע עליו, אך מחר הוא מתעשר בזכותו, היום לעשותם - למחר לקבל שכרם.

וכך גם לגבי ההצטרפות לגמ"ח המרכזי. יושב אדם ועושה חשבון, ומגיע למסקנה שאין לו מאה או מאתיים שקלים בחודש לשים בצד. מצד שני - הוא יודע היטב שכדאי לו מאד להצטרף לתכנית הגמ"ח המשך בעמוד הבא

האב היה משדר צער וקושי, והבן לא עמד בדרגה שהוא רוצה את הצער ויכול לעמוד בו. אמר: 'אבא שלי צדיק והוא מוכן להצטער בשביל התורה, אבל אני לא כ"כ צדיק כמותו ולא מוכן להפסיד ולהצטער בשביל כך'. ורח"ל אותם בניס באמת לא החזיקו מעמד ולא שמרו תורה ומצוות.

אבל היו שישבו בליל שבת ואמרו: 'כמה נפלא להיות יהודי, כמה זה טוב להיות יהודי, כמה זה שמח להקריב בשביל כך פרנסה - ואני שמח בזה, שמח בהקרבה הזו' - הילדים של אותם משפחות זכו להמשיך את דרכן בשמירת השבת מתוך מסירות בשמחה. כי הם לא קיבלו את המסר הסמוי שאותה מסירות היא קושי מצער ואילוץ.

ולכן חשוב שכל אבא יבחן תדיר, האם הבן שמח במעלתו הרוחנית או לא. ויש לו לנהוג בביתו באופן שהילדים יגדלו מתוך שמחה של תורה ולא דכדוך, צער ותחושה תמידית של קושי והפסד.

ובדבר זה יש לשקול היטב ובכובד ראש, מה לעשות וכיצד לנהוג כשקיים חשש שהבנים לא שמחים ומתגאים בדרך של הבית שאז יש חשש שח"ו ירצו לעזוב את דרך הבית. אם אדם ינהג בדרך חכמה, הוא יוכל לתת תחושה של שמחה בבית והרגשה ששמחת החיים והסיפוק אינם תלויים בריבוי הכסף אלא בלימוד ושמירת התורה. וחלילה אם ישדר מסכנות - הילדים עלולים למאוס בדרכו.

ונסיים בדבר שכבר אמרנו בראשית הדברים, שצריך לדעת שבדברים אלו אין כללים. אמנם, יש 'בריה התיכון', אבל כל אדם צריך לשאול בצורה פרטית את רבו שמכירו, כי רק עצה ספציפית ופרטית לאדם לפי מצבו ותכונותיו האישיים ולפי מצב משפחתו, תהיה נכונה בעז"ה עבורו. כי אילו לא כן אדם יכול לשמוע עצות כלליות שלא מתאימות לו וח"ו לוותר בגללן שלא לצורך על מעלות כבירות שהשיג של תורה מתוך הדחק. ■

לשאלות לנשיא הגמ"ח לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

אהבת חסד

תמצית ענייני גמ"ח ע"פ ספרי הח"ח

הרה"ג ר' אשר וסרמן שליט"א, מח"ס 'קיצור אהבת חסד'. טל' 03-579-3051
נמסר על דעת שלא להעתיקו ללא רשותו

דיני קדימה בהלוואות, כשהקודם עדיין לא ביקש את ההלוואה

(א) אם יודע בבירור שקרובו העני יבוא בקרוב ללוות ממנו - יוכל להשתמש מחמת כן לעת עתה מלהלוות לעני אחר שאינו קרובו.

(ב) אך באופן שספק אם יבוא קרובו העני ללוות ממנו - חייב להלוות לעני האחר.

(עפ"י אהבת חסד חלק א פרק ו)

איש את רעהו

מכתבים למערכת

דרך להקל על מצוקת הדיור

דרוש בדחופות גוף גדול שיפעל ככל האפשר ללא מטרת רווח לאיסוף ופרסום מידע רלוונטי ארצי וכוללני של כל האפשרויות של דיור בר השגה לציבור החרדי בסכומים מ 600,000 ש"ח או אולי אפ"י פחות מחצי מליון. על המקומות להתאים לציבור החרדי ולצרכיו. כל פתרון למגורים ייכנס למאגר זה - דירות באזורים שונים בארץ (בפריפריה), יחידות דיור קטנות, טאבו משותף, קראוונים וכל רעיון או אופציה אפשרית. ברגע שיהי מאגר ארצי כזה זה יוריד ממילא את מחיר הדרישות וזה יכניס למודעות שאפשר להסתדר גם בפחות ולפעמים גם במרכז למי שזה חשוב - קניית יחידה קטנה כבסיס להמשך. לדברי מתווך שדברתי אתו, יש כעת בב"ב מצב של יחידות עודפות על הביקוש, ואנשים מוכנים למכור גם 400,000 ש"ח במקרים מסוימים וזו אופציה נפלאה לכאן! לאלו שמעוניינים בשלב ראשון לגור במרכז בלי לשכור ולהשכיר [אני בכוונה מדבר על מקומות שראויים לגור בהם ולא על ערים שאינן מתאימות לציבור החרדי שהדירה מיועדת רק 'לשכור ולהשכיר' שהרבה פעמים עלול להיות הרבה נזק ובלבול ראש משוכרים לא הגונים וכו' וכפי שדנו בארוכה בבטאון זה].

בעילום שם

עזרה להורים, או כיבוד ההורים?

באחד המכתבים אצלכם עלתה זעקה גדולה מתוך המכתב, שההורים חשים שהעזרה והתמיכה של הילדים יש בה איזה צעד קשה, ואינו צעד מבורך וטבעי.

ולדעתי העניה, אני יכול להעיד על עצמי שאני כבר כמה שנים מסייע בידי ההורים שלי וכן לחמי, ואולי כאן נדרש התיקון הגדול, ואכן במה כמו שלכם בטח יכולה לסייע ביד ענין גדול זה.

המטרה להחזיר בציבור שהעזרה אינה 'מצוה קיומית', אלא חובה גמורה, וקודמת להרבה הרבה מצות אחרות. אם אני יושב בכלל גדול ולא אנקוב בשמו, ובידיעה, שבמגביות כלליות אפשר לצאת ע"י מאמץ עם סכומים גדולים מאד, הרי שסדרי העדיפויות לא בהכרח נותנים להורים את כל העזרה הנחוצה. אשמח להגיע למסקנה שאני טועה אך לצערי למיטב ידיעתי זה כך. באופן אישי עסקתי בנושא הרבה מאד.

מאד מאד חשוב לתת את התחושה בציבור שזו לא "עזרה" להורים, אלא כל העול הגדול בא בעקבות הגידול המבורך, כשלמעשה ההורים בעצמם סופגים בשבילנו את העול העצום.

אמנם, מאחר ויש קושי מסוים להורים לקבל משום שההורים דרך בריאתם אכן נותנים ולא מקבלים, לכן זה צריך להיעשות בהדרגה ובכבוד גדול. רק אוסיף ואומר, שהמצוה שאנו מצווים היא כיבוד אב ואם, ולא עזרה לאב ואם, ועל כן לעולם נשמור על כבודם. אצלי באופן אישי בתחילה העברתי סכומים נכבדים בחתונות, עד שביום מן הימים העברתי שלא במועד שכזה, והתגובה הייתה 'הרי אין חתונה?' - ואז למדתי כי בחתונה זה כבר לגיטימי ומכובד, ואידך זיל גמור.

המסר האחרון חביב מכל, שצריכים לדעת שאפשר לעזור בסכומים מאד מאד גדולים, רק עם ערנות וחשיבה, ועל כן אל נא תרפו.

נא להשאיר בכל מקרה בעילום שם

למכתבים ותגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: 6428158@gmail.com / Alon@hagmach.org.il

דבר המערכת המשך מעמוד 2

ושקרוב לוודאי שיזדקק לה בבוא היום. ואז הוא מוצא לפתע את הסכום הנדרש, משום שכל אדם יכול להצטמצם קצת ולחתוך טיפה במותרות חייו, השאלה היא רק כמה הוא רואה את העתיד שלו, וכמה הוא מוכן לסבול קצת כעת כדי להרוויח בעתיד בענק ובלי שום פרופורציה.

לסיכום, החכמה היא לראות את העתיד; סוף מעשה במחשבה תחילה. לקחת בחשבון את מה שיבוא בלי שום ספק, בזה ובבא...

"והיה עקב תשמעון... ושמרתם ועשיתם... - ושמר ה' אלוקיך לך את הברית ואת החסד... ואהבך וברכך והרבך..."; הברכה הגדולה בוא תבוא - אם ולאחר ש"תשמעון ושמרתם ועשיתם". אחרי הבחירה הקשה, אחרי פתיחת הפתח כחודו של מחט, אחרי ההתגברות וההשקעה, רק אז באים כל הטובות שבעולם.

כך אומר המדרש (ילקוט עקב סי' תתמ"ז): "אמר משה לישראל: תהיו יודעים שהמצוות שאתם עושים שמורות לכם לעתיד, שנאמר: ושמר ה' אלוקיך לך את הברית והחסד".

ומבאר המהר"ל מפראג (תפארת ישראל פרק ס') בדרכו: "מתן שכרן של צדיקים, לפי גודל מדרגתו העליונה אינו ממהר להיות יוצא אל הפועל, כמו שכל דבר שהוא במדרגה היותר עליונה, אינו ממהר להיות נמצא בפועל".

הלוואי שנבין זאת - וניישם. ■

"כשתעשה הכל כאשר ציויתך, ואעפ"כ תסבול צער ודוחק, דע כי כאן אינו עולם השכר או העונש, רק עולם הנסיון, ולפעמים תתנסה פה, ואם תעמוד בהנסיון, שרך הרבה מאד לעתיד לבוא דאז תקבל שכר אמיתי גדול ורב מאד"

(תפארת ישראל אבות ב טז)

עולם חסד יבנה

במה של כבוד ליוזמות ולפתרונות למצוקת הדיור

הפריפריה כפתרון גם למשפחות מחו"ל - הרב יואל ברמן

פרק ג

עוד דרך בה אני פועל לנפץ את הדעות הקדומות והמוטעות על הפריפריה, זה על ידי סיורי שטח בקהילות השונות. הדבר מועיל בראש ובראשונה לאנשים המצטרפים לסיורים, שהרי אינה דומה שמיעה לראיה. בנוסף כל סיור מוליד סיקור כידוע, והמסקנות של המשתתפים מגיעים גם לציבור הרחב.

גם לפעילות הזאת יש ב"ה תוצאות בשטח. יש משפחה חרדית המתגוררת באחת מקהילות הפריפריה בארה"ב, שחיפשו מקום מתאים, קהילה ישיבתית, עם דיור בר-השגה, ובנוסף

למסקנות על סמך בירור חד פעמי. לכל אחד מהתושבים יש את המבט הייחודי שלו, ורק על ידי כך אפשר לקבל מבט כולל ותמונה יותר מדוייקת ומאוזנת על המקום והקהילה".

□ "למרות היות אותן קהילות בשלבי התפתחות, קיימים בהם מוסדות קהילתיים כמו בתי כנסת, מקוואות, תלמודי תורה, בתי ספר ועוד".

□ "בהתיישבות בקהילות החדשות, קצת רוח חלוצית, נחישות וגם קצת סבלנות יכולות להועיל הרבה. נראה שהאנשים שלקחו יוזמה ו"קפצו" לאתגר, מרוצים מאוד מהתוצאות".

□ "אנשים באמת מרוצים וגאים בקהילות שלהם, ונראה שזה תוצאה של תחושת הקהילתיות שיש במקומות אלה, המפצה על הריחוק היחסי שיש לפעמים מהמשפחה ומהמרכז. אלה שנענו לאתגרים והשקיעו את כל כוחם ומרצם בקהילות שלהם, משוכנעים שהקהילה שלהם היא הייחודית והמיוחדת ביותר".

□ "קיימים תוך שעת נסיעה מירושלים מקומות עם דיור יותר זול בצורה משמעותית מרמב"ש, ביתר וכו' (הפריפריה של פעם...), שאפשר לגור בהם כשמרכז החיים עדיין יהיה בירושלים - כולל, עבודה, מוסדות חינוך וכו' למי שמעוניין בכך, על אף שבתוכם גם יש את המוסדות הנצרכים".

□ "בקהילות קטנות יותר מטבע הדברים נוצר אורח חיים צנוע ופשוט יותר בשל היעדר לחץ חברתי וסיבות נוספות, דבר שיש לו ערך חינוכי כשלעצמו, וגם חיסכון כספי. במקום זה, אדם מתמקד יותר במשפחה, כולל ובקהילה, ויש פחות הסחות דעת".

□ "בקהילות קטנות אלה, כולם מרגישים מקובלים ומשמעותיים. לכל אחד יש את היכולת לתרום באמת מכישוריו לקהילה, והתרומה מוערכת".

ולסיכום - יש המון פוטנציאל שרק מחכה למימוש.

[הכותב הוא מייסד פרויקט "אוריא דארץ ישראל" להנגשת הפריפריה לציבור החרדי המגיעים לארץ מחו"ל].

לביקור באותה קהילה כדי לעבור את תהליך הקבלה ולחפש דירה, ובעז"ה לקראת זמן אלול הבעל"ט הם מתעתדים לעבור מארה"ב ולקבוע את עצמם בקהילה המדוברת.

קיימנו גם סיורים במעלה עמוס, במיזד, בתל-ציון, בגני מודיעין ובאדם (כרבע שעה מפסגת זאב). לאחרונה ממש עשינו מפגש בירושלים, לשם הגיעו אברכים המתגוררים בעפולה עילית ובגבעת המורה והציגו את קהילותיהם המתפתחות לפני קהל אברכים תושבי חו"ל. גם הסיורים וגם המפגש זכו לסיקור בעיתונות שם, וכך ההשפעה ממשיכה בס"ד גם מעבר לאירוע עצמו.

"על אף שלכל עיר וקהילה יש סגנון שונה, הצד השווה שבכולן יש דיור בר-השגה, ירק, אויר צח, נופים מדהימים, וקהילות חמות ומגובשות"

הנה כמה מהנקודות שהעלו משתתפי הסיורים מתוך מה שהם עצמם ראו וחוו. הדברים שייכים לישראלים שורשיים ולעולים מחו"ל כאחד:

□ "טוב לראות שיש אלטרנטיבות מעבר לערים המרכזיות".

□ "יש התפתחות אדירה בקהילות החרדיות בצפון בשנים האחרונות ממש, בפרט על ידי משפחות צעירות. ניכר כי קהילות אלה בדרך להתרחבות רצינית".

□ "בסיור שטח אפשר לחוש קצת מהסגנון הייחודי וה'נשמה' של המקום. מומלץ לכל אחד ששוקל את העניין לצאת לשטח".

□ "חשוב מאוד למצוא מקום מתאים, ויש מספיק מגוון בין המקומות השונים שכל אחד יכול למצוא מקום שיכול להתאים לו".

□ "על אף שלכל עיר וקהילה יש סגנון שונה, הצד השווה שבכולן יש דיור בר-השגה, ירק, אויר צח, נופים מדהימים, וקהילות חמות ומגובשות".

□ "חשוב לערוך בירור אצל כמה תושבים שונים על כל קהילה, ולא לקפוץ

סיהיו בה כמה משפחות של דוברי אנגלית כדי להקל על אתגרי הקליטה. כל החברים שלהם שעשו את המעבר מארה"ב לארץ הגיעו לרמת בית שמש, אבל הם הרגישו שזה לא הסגנון שהם מחפשים, מה גם שמחירי הדיור שם כבר יקרים יחסית. הם הרגישו ממש חסרי אונים.

באותה תקופה הזדמן להם בסייעתא דשמיא לקרוא כתבת-עומק באחד העיתונים החרדים בארה"ב על סיור שקיימנו, בו הגענו לקהילות הישיבתיות בעמנואל, בגבעת המורה, בהר יונה ובכרמיאל. לפי מה שהם קראו, נראה היה שאחד המקומות יכול להתאים להם. הם אמרו לי שלולא הכתבה, ספק גדול אם היו שומעים על המקומות האלה, משום שעד אז הם לא הכירו אף אחד משם, ואפילו האנשים מהארץ שהם הכירו לא ידעו לומר להם היכן המקומות האלה נמצאים על המפה. בעקבות הכתבה קישרתי ביניהם לבין 'חוצניקים' אחרים מהקהילה בה התעניינו, לצורך בירורים נוספים. בהמשך הם הגיעו במיוחד מארה"ב

לתגובות לחצו כאן

או בדוא"ל: / Alon@hagmach.org.il
6428158@gmail.com